

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. Ad aures.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

momenti est. Sed Bartol. ibi bene monet, nihil aliud ea lege constitui, nisi quod carcer iustum, atque in constantem virum cadentem metum inferre censendus est. Et Baldus egregie ibi ait; Quod promissio talis nullius momenti sit, non in se, sed quoad effectum, quia videl. per actionem *Quod metus causa* rescindi, seu in irritum reuocari debet.

Præterea quæ idem Panormit. allegat ex l. 1. §. ult. ff. de auctor. Tutor si inuitus retentus sit per vim, non valet quod agitur. Et ex l. qui testamento, 20. §. ult. ff. Qui testamenta facere possunt: Si detenti sint inuiti testes, non valere testamentum; hoc ad propositum nostrum facere non videtur. Nam in casu priore ad contractum pupilli requiritur, vt consensus seu auctoritas interueniat. Ad consensum autem non sufficit mera corporalis præsentia, vt si quis inuitus per vim in loco detineatur, is non consentit: quia talis coactio omnem consensum tollit, vt dixi lib. 1. tr. 2. c. 6. n. 6. & ita cit. §. explicat ibi Bartol. dicens, posse esse præsentiam sine consensu: Posterior autem casus ideo ad propositum non est: quia in testibus non requiritur consensus; sed tantum præsentis intelligunt, quod agitur: quod fieri potest, etiam si vi detineantur, iuxta l. 209. ff. de verb. signif. Est tamen id speciale in testibus testamentarijs, quod rogati esse debeant, l. hæredes palam, 2. §. In testamentis, ff. Qui testamenta, nec eorum præsentia sufficit, si inuiti detineantur, sicuti optimè annotauit Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 39. in fine. Vide quæ dixi lib. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 6.

CAPITVLVM III.

Ad aures

PARAPHRASIS.

Quidam in Plebanum seu Rectorem cuiusdam Ecclesiæ concorditer electus non fuit, vno electore excepto. Sed propter laicorum se opponentium terrorem, electionis iuri renuntiavit. Quæ re intellecta

Clemens III. respondit, nec obstante hac renuntiatione (dummodò iuramento, vel fide interposità confirmata non fuerit) electum Ecclesiæ illi, cui renuntiauerat, præfici posse.

SUMMARIVM.

1. Renuntians iuri ecclesiastica electionis ob grauem metum seu terrorem inuiti nihilominus potest.
 2. Neq; tamen talis renuntiatio ipso iure irrita est, sed irritari à Superiore potest per restitutionem in integrum.
 3. Valet ea renuntiatio coram Superiore facta ipso iure, si electio à Superiore confirmata fuit; restituendus autem est ab ecclesiastico iudice renuntians in integrum.
- Excipiuntur casus extortæ resignationis beneficiorum à dominis temporalibus, si q; viros ecclesiasticos capiant, vt resignationes beneficiorum extorqueant, talis enim resignatio inualida est.
4. Iuratus renuntians iuri electionis obligatur iuramento, pesere tamen potest eius relaxationem, quam etiam iudex non rogatus ex officio facere non prohibetur.

NOTANDVM I. Qui iuri ecclesiasticæ electionis renuntiavit ob grauem metum, seu terrorem illatum, non obstante tali renuntiatione, institui potest.

QVÆRES I. Vtrum talis renuntiatio per a metum extorta ipso iure irrita sit. Respondet cum Abb. hic n. 2. contra Imolam n. 1. Non esse ipso iure irritam, sed volente eo, qui ita renuntiavit, à Superiore per restitutionem in integrum irritari posse, perinde ac si ab initio nullius momenti fuisset, iuxta ea quæ c. præc. dicta sunt.

QVÆRES II. Quid si electio à Superiore confirmata fuerit, censeri debet ipso iure valida renuntiatio, facta coram legitimo Superiore, ob terrorem v. g. laicorum. Respondet ipso iure valere; sed Iudicis Ecclesiastici

SUMMARIUM.

1. *Iuramentum promissorium est stricta obligationis, ut non amplius obliget, quam secundum strictam verborum interpretationem promissum fuit.*
2. *Qui resignauit beneficium coactus ex metu graui in manibus Superioris v. g. duplici remedio id recuperare potest, intentata scilicet vindicatione utilis, seu actione in rem scripta, vel actione Quod metus causa.*

fiat officio eum, qui ita renuntiauit, in integrum restituendum esse. Ita sumitur ex c. seq. ubi id monet Abb. not. 3. Excipe casum Clem. 2. §. sanè, de pœnis: si Clerici obtinentes dominium temporale viros Ecclesiasticos capiant ac detineant, vt beneficiorum suorum resignationes extorqueant, talis resignatio nullius omnino momenti existit: idque specialiter in hoc casu decretum fuisse, ait Zabar. ibid. cum alioquin quæ graui metu facta sunt, ipso iure valeant: idemque sentit Abb. hic n. 2.

NOTANDVM II. Si quis iuri electionis renuntiauit iuratus, quod vid. prælaturam nunquam acceptare, seu nunquam præfici velit, is obligatur iuramento. Nihilominus petere potest relaxationem iuramenti; imò, tamen non petatur, Iudex ex officio suo iuramentum relaxare, & acceptandi facultatem restituere potest, secundum ea, quæ dixi lib. 4. tr. 3. c. 7. n. 2. in fine, & tradit hic Gl. fin. Abb. n. 8. Imola. n. 7. & sumitur ex c. si verò, §. de iureiur. Cæterum, an, & quomodo fidei interpositio, cuius hic mentio fit, à iuramento differat, clarè explicauit eod. tr. 3. c. 2. n. 2.

CAPITVLVM IV.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

Magister Guilielmus Rector Ecclesiæ de Cheuellis grauisimo metu per Regem incusso adactus fuit, vt dictam Ecclesiam in manibus eorum, ad quos pertinebat, iuratus resignaret. Hoc intellecto, rescriptit Innocent. III. Cùm ea, quæ vi, metusue causa fiunt, carere debeant robore firmitatis, ideo si constiterit, metum illum grauem fuisse; seu qui potuerit ac debuerit cadere in iram constantem: tum non obstante iuramento, Ecclesiam Guilielmo restituendam esse; quippe cùm vigore eius iuramenti obligatus tantum fuerit ad resignandum; non verò etiam ad non repetendum.

NOTANDVM Vn. Iuramentum promissorium, (præsertim si iniquè extortum sit, seu ex parte promissarij turpitudinem contineat) non amplam, sed restrictam obligationem continet; ita videl. vt non amplius obligare censeatur, quam secundum strictam verborum interpretationem promissum fuit. Ita docui lib. 4. tr. 3. c. 7. n. 2. arg. huius c. Cùm enim Guilielmus iurauerit duntaxat se parochiam resignaturum, nõ obstante hoc iuramento, potest parochiam repetere, seu petita restitutionis in integrum actione *Quod metus causa*; seu simplici repetitione, quæ est vindicatio utilis, seu actio in rem scripta, iuxta ea, quæ supra dixi, & annotauit hic Abb. n. 1. Quod metu graui adactus ad beneficium v. g. in manibus Superioris resignauit, duo remedia habeat ad recuperandum: Primum est, si repetat beneficium, aliãque rem, quam metu cogente tradidit, intentata actione utili. Ideo autem hæc actio in rem, seu vindicatio utilis appellatur: quia directum dominium, seu ius in re, quod secundum communia ciuilia, imò & gentium iura ablatum est. Prætor dare non potuit. Alterum verò remedium est actionis quod metus causa, per quam Iudicis officio omnia integrè restituantur, acsi nihil actum fuisset.

QVÆRES. Cur in casu prioris c. iuramentum impediabat clericum renuntiantem beneficio, quò minus eidem præfici potuerit, nisi iuramentum à Superiore relaxatum esset. At verò in casu huius c. iuramentum non impedit, quò minus renuntians idem